

385

406

390

„Esenci vědecké metafory je, že pomáhá spatřit neznámé očima známého.“

Ivan M. Havel v článku *O nové informatice* 402

ÚVODNÍK

Havlův Vesmír

IVAN BOHÁČEK

FÓRUM ČTENÁŘŮ

MOZAIKA

ZÁKULISÍ

O nohách a reintrodukcii

IVAN H. TUF

Čím se podobáme delfínům a čím se od nich lišíme

RADKIN HONZÁK

Záhada karlštejnského štíra

MIROSLAV BOBEK

ROZHOVOR

35 let s HIV

Rozhovor s Ladislavem Machalou o počátcích i o současném stavu pandemie AIDS u nás i ve světě

EVA BOBŮRKOVÁ

TÉMA — FLUOR

Fluor v organických sloučeninách

Pokud jde o využití fluoru, je člověk vynalézavější než příroda

JAROSLAV KVÍČALA

Fluor v léčivech: atom mnoha rolí

Pětina dnes používaných léčiv obsahuje fluor. Proč?

STANISLAV RÁDL

Chemická Věc Makropulos

Perfluorované kontaminanty v životním prostředí

TOMÁŠ CAJTHAML, JAROSLAV SEMERÁD

Fluor v pozitronové emisní tomografii

350

Radioaktivní izotop fluoru pomáhá odhalovat nádory i poškození mozku

353

PETR BEIER

354

Postřehy z „laborky“ Česko

358

Jak zvládá společnost dopady pandemie covidu-19

360

DINO NUMERATO

362

Starověké andské civilizace 1.

Základní charakteristika jihoamerických indiánských kultur

361

MARKÉTA KRÍŽOVÁ

362

Neutrino poprvé na obří váze KATRIN

Rozpory jsou vítány, stimulují rozvoj teorií

OTOKAR DRAGON, DRAHOSLAV VĚNOS,

ONDŘEJ LEBEDA

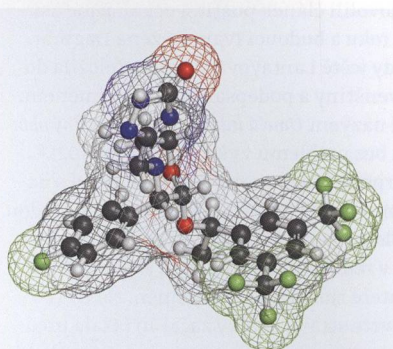
364

368–380

368

373

376

NA OBÁLCE

368

APREPITANT, molekula se sedmi atomy fluoru (zeleně), chrání před nevolnostmi při chemoterapii

Snímek StudioMolekuul, shutterstock.com

Malé dějiny pátrání po původu HIV

Cesta z afrických pralesů do celého světa

MICHAELA RUMLOVÁ

394

378

Časy Vesmíru 2.

Populární časopis v poryvech 20. století

TOMÁŠ HERMANN

398

381

Poslední Matouškův Vesmír

Historie vzniku přelomového čísla

PAVEL HOŠEK

400

O nové informatice

Pojem metafory ve vědě – poslední článek Ivana M. Havla psaný pro Vesmír

IVAN M. HAVEL

402

385

Dlůh života

Vzpomínka na Jana Sokola

ZDENĚK PINC

404

390

Otravy dravců

karbofuranem – bez trestu

Stát selhává v postihování pachatelů trestných činů

IVAN LITERÁK

406

Kde býval kopec, je teď dolina

Proměna krajiny v důsledku těžby černého uhlí

EVA JIRÁNKOVÁ

408

VERTIKÁLA – 1923–1930

JAZYKOVÝ KOUTEK

412

NAD KNIHOU

Rozmanitost a synkreze

ELENI DIMELISOVÁ

412

ARCHITEKTURA

Hrát architekturu

SHOTTA TSIKOLIYA

414